

semtertje kako lepo in košato sadno drevo vidi, čeravno le redko; zato je verjetno, da bi, ako bi se zemlja prav obdelovala in za sajenje sadnih drevés pripravila, v kratkem času bi veliko lepih vertov viditi bilo. Le resne volje in enmalo truda je treba. In sadje se bo gotovo lahko oddajalo po bližnji železnici.

Komur ni svetovati, tudi ni pomagati. V neki vasi je prav velika luža, v katero se ob deževnem vremenu tudi gnojnice steka. Sploh v nji živino napajajo, čeravno ne delječ proč voda teče. Vročina lanskega poletja je lužo popolnoma posušila. Veliko voz dobrega gnoja bi bili lahko pridobili, in prav potrebuje ga njih polje. Al nobeden se je ne dotakne. Nek posestnik, kateri je vrednost blata ravno pred setvijo ajde bolj ceniti vedil, memo gredé gleda vsušeno blato in pošten denar za-nj obljubi. Al tudi prodati ga niso hotli! in v kratkem se je luža z vodo spet napolnila; kdaj bo spet suha, kdo vé?

Naj bi naši deželani posnemali zlati izgled marljivega gospodarja gosp. Velkovaškega grofa Franca Ksav. Auersperga. Blizo Velkevasi med cestama, kateri po prijetni planjavi ena od Rake, druga od Kostanjevice proti Kerškemu peljate, se zagleda v sredi med njivami štirivoglalni gaj lepo vredjenih, košatih germičkov na precej velikem prostoru. Lepo spomladi tam penica prepéva in druge tičice se igraje po vejicah skalajo. Menil bi, da vse to je le za kratek čas napravljeno. — Pa glej! same murve so; od njih listja se preživi veliko, veliko svilnih gosenc, z veseljem se vidi zlatorumena svila v Velkovaškem gradu motati, ktera lastniku lepe denarje donša. Lepa vinska gorica ob kraji ceste med Leskovcem in Velkovešjo je neprecenljivi kinč celega ondotnega kraja. V tej gorici so tudi prostorni vinogradi Velkovaške grajšine. Prav lahko jih je najti. Povsod, kjer se drugih vinogradov dotikajo, pa tudi ob koncu so zasajene lepe majčkine murve, ktere so stanovitni mejniki, in bojo v kratkem obilno listja dajale. — Lejte, ljubi kmetje! tudi vam je koliko toliko ravno ta pot odprta; začnite murve saditi; sviloreja, če se je prav poprimete, bi vas v prihodnjih časih hude revšine varovati znala. Kmetijska družba v Ljubljani vam ponuja murbenega drevja in lepo po domače spisani nauk, kako z mürbami in židonosnimi gosenci ravnati. Zdramate se, dragi moji! in sežite po vsem, kar vam v revnem stanu boljši dohodke ponuja. Novi časi, nove potrebe! Le vedno „po starem“ ne kaže več!

Pod Snežnikom 20. aprila. Pervi dan aprila dobim po županu neke zemljovide iz Beča. Radovedčen jih hipoma pregledujem, ker sim se nadjal, da bo med njimi narberžeje slovenski zemljovid častitega Kočevskega prijatelja v Tominu, pa žalibog — ni ga bilo zraven. Zemljovidi, ki smo jih dobili na deželo, so bili trije; eden Europe, drugi Austrie; tretji stajarske, koroske, krajnske, goriške in primorske dežele, vsi v nemškem jeziku. Namen gospoda Rafelsberger-a, izdajatelja omenjenih zemljovidov, je za Nemce res prigoden in hvalevreden, ker zemljovidi so obstojni deli omike vsakterega naroda. Al če se mislijo zemljovidi tudi po slovenskih vaséh spečati, morajo biti v jeziku narejeni, da jih tisti, ki jih kupi, tudi brati in ogledovati zamore; več del županov ne razume nemškega, in marsikteri zná boljši križ narediti s sekiro kakor s peresom; kaj pa še velika množina svetovavcov in neizmerno obilo izbornikov, katerim so bili tudi omenjeni zemljovidi poslani? Ni tedaj čuda, da jo je gosp. Rafelsberger slabo opravil z nemškimi zemljovidi, ko bi nam bil nasprot močno vstregel, on bi nam bil Europo in Austrio poslal v slovenskem jeziku, ker bi bila po

tem ta dva zemljovida sredšino lepo izpolnila med zemljovidom celega sveta (v dvéh polkroglih), ktereja že imamo v slovenskem jeziku, in med zemljovidom slovenskih okrajin, ktereja željno pričakujemo. Zemljovidi, ki nam v domačem jeziku kažejo vés svet, po tem Europo, za to naše cesarstvo avstrijsko, in za tem tistih dežel, kjer prebiva narod slovenski, so našemu ljudstvu, ki se je jelo na višji stopnjo omike povzdigovati, zlopotrebni pa za prvo potrebo tudi zadostni. Če se ne motimo, je že v letu 1847 dal gosp. Seljan zemljovid Europe in zemljovid Austrie na ilirski jezik predelan iz tiskarnice Vaše, gosp. Rafelsberger, na svetlo, — zakaj nam niste poslali tistih ali napravili enacih v slovenskem jeziku, da bi tako omika postajala čedalje bolj občinstvo vsih narodov avstrijskih, za katero je vsak jezik vgoden. *Planinski.*

Iz Ljubljane. Za spominek Ettenreich-u namenjeni se je na Krajskem nabralo čez 1900 fl.; narveči donesek je bil 50 fl., nar manjši pol krajcarja. Za nabrani denar se bo dal srebrn kozarec narediti. — Ko je bil unidan knez Černogorski boán v Ljubljani, se je poklicani zdravnik (dr. Schiffer) z njim le slovensko pogovarjal in dosto dobro sta se razumela.

Novičar iz mnogih krajev.

Osnova nove srénjske postave je dogotovljena in pride nek kmalo v poslednjo posvetovanje. — Cesar-ske železnice so prepeljale mesca marca 198.927 osób, en million in 919.879 centov pa blaga, in so zaslužile 869.966 fl. — Branitelja svojega o napadu 18. februara so Njih veličanstvo povzdignili v avstrijski viteški stan. — Naš rojak sedaj vodja ministerske knjigarnice na Dunaji, gosp. dr. Konstantin Wurzbach je prejel viteški križ kralj. Nizozemskega orosl-novega reda. — Časnik Dunajske kmetijske družbe je vstrašil unidan brave s preroštvom, da letos ne bo nič sadja; na to se je oglasil nek dobroznan sadjorejce, ki pravi, da ni še nobenega vzroka, da bi že obupali. — Zlo občutljive osébe naj nikar ne poskušajo mizoplesa, ker je mnogim po tem že hudo bilo. — Parska vlada je v posebnem ukazu prepovedala poslom nespodobni lísp v obleki; to je storila zdaj tudi Pruska. — Iz Turčije se še nič ne zvé: al je ruski poročnik Menčikov že kaj dosegel ali nič; toliko je gotovo, čeravno je sila mogočen v Carigrad prišel, da Turčija še stoji, in scer tako, da je minister Clarendon Angleskemu deržavnemu zboru te dni razodel: „da od zunej se ni Turčii nič bati, tedaj tudi vojske ne zavolj nje“. — Ker se je Ruska vlada tudi v zadeve Serbske knežije vtaknila, je nek ta pismo poslala caru v Petrograd in mu želje razodela: naj bi se ruska vlada nikar ne vtikovala v notranje zadeve knežije. — Pervi snegletos je v Carigradu padel 17. dan t. m., pa je berž skopnel; tudi griči okoli Rima so bili 15. in 16. t. m. s snegom pokriti.

Milodari za Brašlovčane.

V Ljubljani: Gosp. J. Baumgartner, tergovec, 5 gold., gosp. Brus, vradnik kmetijske družbe, 2 gold., gosp. Debevc, posestnik, 3 gold., gosp. Supan, tergovec, 2 gold., gosp. Henrik Skodlar, tergovec, 3 gold., gosp. J. Pollizer, potovajoči tergovec, 1 gold., gosp. Malnar, tergovec, 3 gold., gosp. Vinc. Seunig, posestnik, 3 gold., gosp. A. Schmalz, svetovavec pri c. k. deželni sodni, 2 gold., gosp. V. Zeschko, posestnik, 3 gold., gosp. Jož. Karinger, tergovec, 2 gold., gosp. L. Lukman, predsednik kupčijske zbornice, 2 gold., gosp. K. Holzer, tergovec, 3 gold., gosp. Fr. Gregel, posestnik, 3 gold., gosp. Jož. Bernbacher, tergovec, 2 gold., gosp. M. Smole, posestnik, 2 gold. (Dalje sledi.)

Benetkah velika slovesnost, ker se je velika, ravno dokončana cesarska vojaška barka „Schwarzenberg“ v morje spustila. Ljudje, ki so zvedeni v barkostavbi, pravijo, da je ona pravo mojstersko delo, kakoršnih imajo druge na morju sloveče države le malo.

Neverjeli bi vi na Krajskem, da se tukaj tudi s snegom kupčuje, da se sneg prodaja; in vendar je tako. Turške barko so ga dokaj naložile, kterege so Krašovci iz Krasa navozili. Tako pride človeku vsaka reč v dobro.

Iz Dervanje na Štaj. Č. Hvala Bogu, da smo prestali predolgo zimo: nikdar nam ne bo iz spomina prišel čez 3 čevlje debel sneg ob vuzmi (veliki noči)! Tudi sv. Juri, kteremu navadno mila narava zeleno suk-njo obleče, bi bil letos skoraj v beli opravi. Žita so vendar, razun malih rumenih goljav, lepe viditi; sadja in vina si ebilo obečamo, sadonosno drevje s preobilnimi evetnimi popki nasajeno se raduje sedaj dobrotljive sončne gorkote; terni les je lep, čverst; škoda le, da veliki posestniki so skoraj obupali, svoje gorice okopati. Kar se je letos celò pogostoma pripetilo, so bile nenavadne pogreze zemljiš; od počasi kopnečega snega se je nam-reč zemlja tako napila, da je mnogo vinogradov, njiv in gojzdov se razplezlo ali pogreznulo v veliko škodo posestnikom. Čudno je bilo viditi, ko neki kmet svojega konja napajat spusti, — v tem hipu se vterga cela gomila in leti s konjem vred navzdol, da so ga ko-maj rešili.

Od Maribora 5 ur proti izhodu v slovenskih goricah je lepa blagoslovljena dolinica, v katero priteka potok Dervanja, izvira je blizo že zdavno minulega grada Dervajnskega. V tej prekrasni dolinici stoji na podnožju majhnega hriba neka starodavna zala cerkvice sv. Benedikta, posvečena leta 853, gotovo tedaj ena naj starjih na Štajarskem. Dočakali smo vesele jezeroletne godovne slovesnosti, ktera se bo pričela v nedeljo po sv. Telovem, pa se bo večidel obhajala v prostorniši pod-farni cerkvi sv. 3 kraljev, kjer bojo tudi nove orglje Bilihove prvokrat zapele.

Ker se „Novice“ tudi v naših slovenskih goricah pogosto čitajo, bi ne bilo brez dobrega nasledka, ako bi enkrat tisto mazačinjo Mico Žigertovo, sploh Kikarce zvano, pri Štanavfu blizo Radgone, v misel vzele in ljudstvu razodele njeno početje. To žlobudravo ba-belo čislajo bahjoverci, da je kaj, — dohtarcajim je, da ji ni para, za vse boleznj človeške in živinske; reči se smé od nje, da nosi dva dohtarska klobuka na svoji prekanjeni glavi! Ina seer le dvé mazili, enona-reja iz masla, kterege mora vsak prnesti, in drugo iz ocvet-tega luka, zmes pobarva s kako barvo, zraven pa dá še neko zelšnato vodo piti — in s tem slepari neumne ljudi. Sleparica ni neumna, ker v svojo mavho lovi tiče, ki se na limance vsedajol! Ker se pa na svetu dostikrat pri-meri, da se kaj zgodi, česar bi nihče mislil ne bil, tako se tudi naključj, da se vselej ktera oseba ozdravi, naj jemlje smolo ali pasjo mast, gabez ali čmeriko, meto ali voženk; in od takih naključb izvira slava Kikarce pri bahjovercih. Povém bravcem le, kako je nekemu kme-tiču kilo vračila: z eno mažo se je močiček moral po herbtu mazati, da bi čevo k ledju potegnilo, — z drugo pa po trebuhu, da bi nova mrenica zrasla! Al čeva so bile svojeglavne: se niso hotle k ledju poteg-niti, — mrenica pa je mermrala, da ne more rasti. Svojo mošnjo si babura polni, — kile pa ostanejo kile. In tako tudi druge bolezni. Enkrat je bila Kikarca h kmečki deklici poklicana; že zunaj hiše voha „prónt“, tej ni po-magati več — je rekla. Pa ni bilo „prónta“ ne nevar-

nosti, — deklica je zdrava in vesela. Sramota človeka obide, viditi, da je še toliko neumnih ljudi na svetu, ki res mislijo, da je za toliko težavno zdravniško vednostin veliko učenost vsak cigan in vsaka ciganka dobra, če le zna ljudi slepariti. Bog daj norcom pamet!

Novičar iz mnogih krajev.

Presvitli cesar je dovolil, da tista imenitna znajd-ba, po kateri se zamore vsaka stvar sama po sebi natiskovati (Naturselbstdruck) in od ktere smo v našem listu že več govorili, smé v občno rabo priti, brez da bi bila omejena kakor druge znajdbe le na edino pravico znajdenika. Znajdenika: gosp. Auer, vodja državne tiskarnice na Dunaji, in faktor te tiskarnice, Worring, sta prejela v znamenje velike važnosti te znajdbe cesarske poslavila. — 29. aprila je presvitlice-sar že poskusil peljati se po novi železnici čez goro Semering (med Estrajhom in Štajarskem) odkolodvora v Glognici do postaje v Bayerbach-u; 12 minut je vožnja trpela. — Izgotovljena osnova nove postave za zakonstvo je za poterjenje tistih reči, ktere cer-kveno oblast zadevajo, že šla v Rim. — Sveti očepa-pež je poslal našemu cesarju zahvalno pismo za pripo-moč kristianom v Turčiji. — Cesarske politične gosposke so prejele ukaz skerbeti, da vsak iz delavnišnice izpušen spokorjenec dobí delo, in če bi ravno drugega dela ne bilo, naj se mu nakloni delo na cesar-ske stroške; za tega voljo bojo vsi izpušeni spokorjeneci okrajnim (kantonskim) gosposkam izročevani. — Sliši se, da železnica iz Postojne v Reko je že cesarsko poterjenje dobila; govori se pa tudi, da ta Reška že-leznica ima še pred Teržaško delodana biti, — kar pa ni verjetno. — Fabriko za smodnik (pulver) v Lam-brati na Laškem (v Lombardii) bojo zaperli, namesto te pa novo smodnišnico blizo Kamnika na Gorenskem, kjer so sedaj Andrioli-tove fužine bile, začeli. — Od 1. majnika so ejstre pokorivne postave v Milanu nekoliko polajšane. — V Reški županiji so nadloge po slabi letini in družih nesrečah take, da banska vlada kliče na pomoč Horvate in Slavonce: naj pomagajo svo-jim bratom, sicer mora velikodružin in celò sosesk glada (lakote) poginiti. — Iz Ogerskega se slišijo vesele novice zavolj sadja in žita; tudi terta ne more bolje biti. — Iz Angleškega (Englendarskega) se je v letu 1852 v naše cesarstvo vpeljalo pavole za 2,720.090 fl., pavolnate preje za 1,628.430 fl., mašin za 239.990 fl., volnatega blaga za 441.570 fl. — Za gotovo se sliši, da je Rusovska vlada zavolj božjega groba dosegla, kar je želela, — franco-ska vlada se je vdala. Drugi terjatvi Rusa pa, da bi namreč patriarh, kteremu imajo vsi staroverci v ver-skih rečeh podložni biti, po volji ruske vlade mogel biti, se ustavlja Turk na vso moč; al mu bo obve-ljalo, se še ne vé.

Milodari za Brašlovčane.

(Dalje.) Gosp. dr. Ernest žl. Lehman, c. k. derž. prav-dnika namestnik, 2 gold., gosp. Rautner, c. k. katast. cenit. inšpektor, 2 gold., gosp. Anton Galle, vlastnik Bisterske grajšine, 5 gold., gosp. Prim Hudovernik, tergovec, 1 gold., gosp. dr. Ahacič 2 gold., gosp. Jan. Mühleisen, tergovec, 2 gold., gosp. Jož. Schreyer, tergovec, 2 gold., gosp. Matevž Finc, mestni zdravnik, 1 gold., gosp. Jožef Kos, c. k. kre-sijski zdravnik, 1 gold., gosp. dr. Zhuber, vodja Ljublj. bol-nišnice, 2 gold., gosp. Ignaci Guselli, c. k. sod. asesor, 1 gold., gosp. Treo, zidarski mojster 1 gold., gosp. B. B. 1 gold., gosp. Čibašek Anton, fajmošter v Škocianu, 2 gold. — Vsem sku-pej 115 gold.